

Na osnovu člana 18 a u vezi člana 63 Statuta Privredne komore Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, broj 17/15), Skupština Privredne komore Crne Gore na sjednici od 11.11.2015.godine, donijela je

**ARBITRAŽNA PRAVILA KOMISIJE UJEDINJENIH NACIJA ZA MEĐUNARODNO
TRGOVINSKO PRAVO (UNCITRAL)**

PRED ARBITRAŽNIM SUDOM PRI PRIVREDNOJ KOMORI CRNE GORE

SADRŽAJ

Dio I Uvodna pravila

Oblast primijene

Obavještanje, računanje rokova i traženi broj primjeraka pisanih podnesaka i priloga

Obavještenje o arbitraži

Odgovor na obavještenje o arbitraži

Zastupanje i savjetovanje

Organi određivanja i imenovanja

Dio II Sastav arbitražnog tribunala

Sastav arbitražnog tribunala

Broj arbitara

Imenovanje arbitara

Izjave arbitra i izuzeće

Zamijena arbitra

Ponavljanje rasprave u slučaju zamijene arbitra

Isključenje odgovornosti

Dio III Arbitražni postupak

Opšte odredbe

Mjesto arbitraže

Jezik

Tužba

Odgovor na tužbu

Izmijene tužbe ili odgovora na tužbu

Prigovori nenadležnosti arbitražnog tribunala

Dalji pisani podnesci

Rokovi

Privremene mjere

Dokazi

Usmena rasprava

Vještaci koje imenuje arbitražni tribunal

Propuštanje stranaka

Zaključenje usmene rasprave

Odricanje od prava na prigovor

Dio IV Arbitražna odluka

Odluke

Forma i dejstvo arbitražne odluke

Mjerodavno pravo, *amiable compositeur*

Poravnanje i drugi razlozi za okončanje postupka

Tumačenje arbitražne odluke

Ispravka arbitražne odluke

Dopunska odluka

Definicija troškova

Naknade za rad i troškovi arbitara i administrativni troškovi Arbitraže

Raspodjela troškova

Polaganje naknadnog predujma troškova

Stupanje na snagu

Aneks I

Model arbitražne klauzule za ugovore

Aneks II

Model izjave o nezavisnosti prema članu 11 Pravila

Aneks III

Tarifa

DIO I

Uvodna pravila

Oblast primjene

Član 1

Ako su se stranke sporazumjele da međusobne sporove koji proisteknu iz određenog pravnog odnosa, bilo ugovornog bilo vanugovornog, povijere na rješavanje arbitraži prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komorei Crne Gore (u daljem tekstu: Pravila), tj. sporovi se rješavaju u skladu sa ovim Pravilima uz eventualne izmijene o kojima se stranke budu sporazumjele.

Na spor se primjenjuju Pravila koja su na snazi na dan pokretanja arbitražnog postupka, osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.

Ova Pravila se primjenjuju na arbitražu osim ako je neka od odredaba ovih Pravila u suprotnosti sa odredbom prava mjerodavnog za arbitražu od koje stranke ne mogu odstupiti, u kom slučaju prevagu odnosi ta odredba mjerodavnog prava.

Obavještanje, računanje rokova i traženi broj primjeraka pisanih podnesaka i priloga

Član 2

Sva obavještenja, uključujući saopštenja i prijedloge, mogu biti prenijeta putem bilo kog sredstva komunikacije koje obezbeđuje potvrdu o prijenosu ili dopušta da se potvrdi da je prenos izvršen.

Ako je posebno u tom cilju jedna od stranaka odredila neku adresu ili ako ju je odobrio arbitražni tribunal svako obavještenje toj stranci dostavlja na tu adresu i smatra se da je i primljeno ukoliko je dostavljeno na tu adresu.

Dostavljanje putem sredstava elektronske komunikacije kao što je faks ili e-pošta može se vršiti samo na adresu koja je za to određena ili odobrena.

U nedostatku ovako određene ili odobrene adrese:

(a) obavještenje je primljeno ako je fizički dostavljeno primaocu ili

(b) smatra se da je obavještenje primljeno ako je dostavljeno u mjestu poslovanja, redovnom boravištu ili na poštansku adresu primaoca.

Ako se, posle razumnih napora, dostavljanje nije moglo izvršiti u skladu sa st. 2 ili 3, smatra se da je obavještenje primljeno ako je poslato na primaočevu posljednje poznato mjesto poslovanja, redovno boravište ili poštansku adresu preporučenim pismom ili na neki drugi način koji obezbjeđuje potvrdu da je dostavljanje izvršeno ili pokušano.

Smatra se da je obavještenje primljeno onoga dana kada je dostavljeno u skladu sa st. 2, 3 ili 4 ili kada je pokušano da se ono dostavi u skladu sa stavom 4. Smatra se da je obavještenje poslato putem sredstava elektronske komunikacije primljeno istog dana kada je poslato, osim ako je na takav način poslato obavještenje o arbitraži, za koje se smatra da je primljeno onog dana kada je pristiglo na elektronsku adresu primaoca.

Svaki rok predviđen ovim Pravilima počinje da teče narednog dana od dana kada je obavještenje primljeno. Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili na neradan dan u mjestu boravišta ili u mjestu poslovanja primaoca, rok se produžava do prvog sledećeg radnog dana. državni praznici ili neradni dani koji padaju unutar roka računaju se u rok.

Ukoliko se obavještenja dostavljaju Sekretarijatu Arbitražnog suda pri Privrednoj komori Crne Gore, takva obavještenja i prilozi se podnose u broju primijeraka koji je dovoljan za dostavu po jednog primijerka za svakog arbitra, za svaku stranu i za Sekretarijat Arbitražnog suda (u daljnjem tekstu: Sekretarijat).

Obavještenje o arbitraži

Član 3

Stranka ili stranke koje pokreću arbitražu (u daljem tekstu: tužilac) upućuju Sekretarijatu obavještenje o arbitraži.

Smatra se da je arbitražni postupak pokrenut onog dana kada je Sekretarijat primio obavještenje o arbitraži.

Obavještenje o arbitraži mora da sadrži:

(a) zahtjev da se spor iznese na arbitražu;

(b) imena stranaka i podatke za kontaktiranje;

(c) označenje arbitražnog sporazuma na koji se stranka poziva;

(d) označenje ugovora ili drugog pravnog akta iz koga je ili u vezi sa kojim je spor nastao ili u nedostatku takvog ugovora ili pravnog akta, kratak opis odnosa u pitanju;

(e) kratak opis predmeta spora i u slučaju potrebe, naznačenje vrijednosti spora;

(f) predmet zahtjeva koji se ističe;

(g) prijedlog u pogledu broja arbitara, jezika i mjesta arbitraže, ako se stranke nisu prethodno o tome sporazumijele.

Obavještenje o arbitraži može takođe da sadrži:

(a) prijedlog za imenovanje arbitra pojedinca shodno članu 8, stavu 1.

(b) obavještenje o imenovanju arbitra shodno članu 9 ili članu 10.

Nesporazum o tome da li je obavještenje o arbitraži dovoljno ili ne, ne sprečava konstituisanje arbitražnog tribunala, pri čemu o ovom nesporazumu konačno odlučuje arbitražni tribunal.

Po dostavljanju obavještenja o arbitraži, tužilac je dužan da u cijelosti uplati Arbitražnom sudu iznos arbitražnih troškova u skladu sa čl. 41 st. 1, 5 i 6 i Tarifom arbitražnih troškova koja je na snazi na dan kada je Sekretarijat primio obavještenje o arbitraži. Ako stranka u roku od dva mjeseca od dana kada je pozvana ne uplati troškove, smatraće se da je njen zahtjev povučen, a arbitražni postupak okončan, ali se time ne dira u pravo tužioca da ponovo podnese isti zahtjev.

Sekretarijat dostavlja bez odlaganja obavještenje o arbitraži drugoj stranci ili strankama (u daljem tekstu: tuženi). Sekretarijat može dostavljanje obavještenja o arbitraži usloviti prijemom traženog broja primijeraka obavještenja o arbitraži u skladu sa čl. 2 st. 7 Pravila, kao i traženom uplatom shodno stavu 6 ovog člana.

Odgovor na obavještenje o arbitraži

Član 4

U roku od 30 dana od prijema obavještenja o arbitraži, tuženi upućuje Sekretarijatu odgovor na obavještenje o arbitraži, koji mora da sadrži:

(a) ime svakog tuženog i podatke za kontaktiranje;

(b) odgovor na navode iznete u obavještenju o arbitraži saglasno članu 3 stavu 3, tačkama od (c) do (g).

Odgovor na obavještenje o arbitraži takođe može da sadrži:

(a) prigovor nenadležnosti arbitražnog tribunala koji treba da se konstituiše prema ovim Pravilima;

(b) predlog za određivanje arbitra pojedinca shodno članu 8 stavu 1;

(c) obavještenje o imenovanju arbitra shodno članu 9 ili članu 10;

(d) kratak opis protivtužbe ili zahtjeva za prebijanje, ako su podnijeti, uključujući u tom slučaju i naznačenje novčanog iznosa na koji se odnose i zahtjeve koji se ističu;

(e) obavještenje o arbitraži u skladu sa članom 3 u slučaju da tuženi ističe tužbeni zahtjev prema nekoj od strana u arbitražnom sporazumu koja nije tužilac.

Nesporazum u odnosu na propuštanje tuženog da odgovori na obavještenje o arbitraži ili na nekompletan ili zakašnjeli odgovor na obavještenje o arbitraži ne sprečava konstituisanje arbitražnog tribunala pri čemu o ovom nesporazumu konačno odlučuje arbitražni tribunal.

Sekretarijat dostavlja tužiocu bez odlaganja odgovor na obavještenje o arbitraži.

U slučaju da podnese protivtužbu, tuženi je dužan da uplati Arbitražnom sudu iznos arbitražnih troškova, u skladu sa članom 41 st. 1, 5 i 6 i Tarifom arbitražnih troškova koja je na snazi na dan kada je Sekretarijat primio obavještenje o arbitraži. Ako tuženi u roku od dva mjeseca od dana kada je pozvan ne uplati troškove, smatraće se da njegova protivtužba nije bila podnesena.

Sekretarijat dostavlja bez odlaganja protivtužbu tužiocu. Sekretarijat može dostavljanje protivtužbe usloviti prijemom traženog broja primijeraka protivtužbe i priloga u skladu sa članom 2 stav 7 Pravila, kao i traženom uplatom shodno stavu 5 ovog člana.

Zastupanje i savjetovanje

Član 5

Svaka stranka može imati zastupnike ili savjetnike po svom izboru. Imena i adrese takvih lica moraju se uputiti Sekretarijatu, svim strankama kao i arbitražnom tribunalu.

U ovom dopisu mora biti navedeno da li se imenovanje vrši radi zastupanja ili savjetovanja. Sekretarijat i arbitražni tribunal mogu u svako doba, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev stranke, da zatraže dokaz u formi koju sami odrede o tome da zastupnik ima punomoćje za zastupanje.

Organi određivanja i imenovanja

Član 6

Odredbe koje se odnose na ovlašćenja organa određivanja na osnovu Arbitražnih pravila UNCITRAL-a ne primijenjuju se na postupak prema ovim Pravilima.

Ovlašćenja koja, na osnovu Arbitražnih pravila UNCITRAL-a pripadaju organu imenovanja, vrši Predsjedništvo Arbitražnog suda.

DIO II

Sastav arbitražnog tribunala

Broj arbitara

Član 7

Ako se stranke nijesu prethodno sporazumijele o broju arbitara i ako se u roku od 30 dana pošto je tuženi primio obavještenje o arbitraži stranke nisu sporazumijele da se imenuje samo jedan arbitar, imenuju se tri arbitra.

Bez obzira na stav 1 ovog člana, ako nijedna druga stranka nije odgovorila na prijedlog stranke da se imenuje arbitar pojedinac u roku predviđenom u stavu 1, a stranka ili stranke su propustile da imenuju drugog arbitra u skladu sa članom 9 ili članom 10, Predsjedništvo može, na zahtjev stranke, imenovati arbitra pojedinca prema postupku predviđenom u čl. 8 st. 2, ako ocijeni da bi to s obzirom na okolnosti slučaja bilo cjelishodnije.

Imenovanje arbitara

Član 8

Ako su se stranke sporazumijele da se imenuje arbitar pojedinac i ako u roku od 30 dana pošto su sve stranke primile prijedlog za imenovanje arbitra pojedinca o tome nije postignut sporazum, arbitra pojedinca na zahtjev stranke imenuje Predsjedništvo.

Predsjedništvo imenuje arbitra pojedinca što je prije moguće.

U postupku imenovanja Predsjedništvo će primijeniti sljedeći postupak po listi, osim, ako su se stranke usaglasile, da se postupak po listi ne primijeni ili ako je Predsjedništvo po slobodnoj procijeni ocijenilo, da postupak po listi nije primjeren za upotrebu u konkretnom slučaju:

(a) predsjedništvo dostavlja svakoj od stranaka identičnu listu mogućih arbitara, na kojoj su najmanje tri imena;

(b) u roku od 15 dana po prijemu liste svaka stranka može vratiti listu Predsjedništvu nakon što precrta ime ili imena s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redoslijedu;

(c) nakon isteka roka iz tačke (b) Predsjedništvo će imenovati arbitra između lica čija su imena odobrena na listi u skladu s redoslijedom kako su stranke naznačile;

(d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, Predsjedništvo može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.

Član 9

Ako se imenuju tri arbitra, svaka stranka imenuje po jednog arbitra i o tome obavještava Sekretarijat. Tako imenovana dva arbitra biraju trećeg, koji vrši dužnost predsjedavajućeg arbitra arbitražnog tribunala o čemu obavještavaju Sekretarijat.

Ako u roku od 30 dana nakon prijema obavještenja Sekretarijata o obavještenju stranke o imenovanju arbitra, druga stranka ne obavijesti Sekretarijat o imenu arbitra koga je ona imenovala, prva stranka može zahtijevati od Predsjedništva da imenuje drugog arbitra.

Ako se u roku od 30 dana po imenovanju drugog arbitra, dva arbitra ne saglase oko izbora predsjedavajućeg arbitra, imenuje ga Predsjedništvo na način koji je u članu 8 predviđen za imenovanje arbitra pojedinca.

Član 10

Za potrebe člana 9 stava 1, ako se imenuju tri arbitra a postoji više stranaka na strani tužioca ili tuženog i stranke se nisu sporazumijele o nekom drugom načinu izbora arbitara, tužioc i tuženi zajedno imenuju po jednog arbitra.

Ako su se stranke sporazumijele da se arbitražni tribunal sastoji od broja arbitara koji nije ni jedan ni tri, arbitri se imenuju po metodu koji stranke sporazumno odrede, pod uslovom da broj arbitara bude neparan.

Ako se arbitražni tribunal ne konstituiše prema ovim Pravilima, Predsjedništvo konstituiše arbitražni tribunal na zahtjev stranke, pri čemu može da opozove svakog arbitra koji je već imenovan i da imenuje ili ponovo imenuje svakog od arbitara, kao i da odredi jednog od njih kao predsjedavajućeg arbitra.

Izjave arbitra i izuzeće

Član 11

Lice koje bi moglo biti imenovano za arbitra saopštava Sekretarijatu svaku okolnost koja bi mogla izazvati opravdanu sumnju u njegovu nepristrasnost ili nezavisnost. Od momenta imenovanja i u toku cijelog arbitražnog postupka, arbitar bez odlaganja saopštava svaku takvu okolnost Sekretarijatu, osim ako ga je već ranije o tome obavijestio. Sekretarijat o tome obaviještava stranke i daje im mogućnost da se o tome u primjerenom roku izjasne.

Član 12

Svaki arbitar može biti izuzet ako postoje okolnosti koje dovode u opravdanu sumnju njegovu nepristrasnost ili nezavisnost.

Stranka može tražiti izuzeće arbitra koga je sama imenovala samo iz razloga za koje je saznala pošto ga je imenovala.

U slučaju kada arbitar ne obavlja svoju dužnost ili kada je de iure ili de facto u nemogućnosti da obavlja dužnosti arbitra, primijenjuje se postupak za izuzeće arbitra predviđen u članu 13 ovih Pravila.

Član 13

Stranka koja namjerava da traži izuzeće arbitra upućuje zahtjev za izuzeće u roku od 15 dana pošto je obaviještena o njegovom imenovanju ili u roku od 15 dana pošto je saznala za okolnosti navedene u čl. 11 i 12.

Zahtjev za izuzeće upućuje se Sekretarijatu.

Zahtjev treba da sadrži razloge za izuzeće. Sekretarijat daje mogućnost svim strankama, arbitru čije se izuzeće traži i ostalim arbitrima da se u primjerenom roku o tome izjasne.

Kada jedna stranka zatraži izuzeće arbitra, stranke mogu prihvatiti izuzeće. Arbitar se takođe može sam povući sa dužnosti, a pošto je zatraženo njegovo izuzeće. To ni u jednom ni u drugom slučaju ne podrazumijeva da se priznaje osnovanost razloga za izuzeće.

Ako u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za izuzeće, sve stranke ne prihvate izuzeće ili se arbitar čije se izuzeće traži sam ne povuče, stranka koja zahtijeva izuzeće može odlučiti da ostane pri zahtjevu za izuzeće. U tom slučaju, u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za izuzeće, ona može da traži od Predsjedništva da donese odluku o izuzeću.

Zamjena arbitra

Član 14

U slučaju kada je potrebno da se tokom arbitražnog postupka zamijeni arbitar, novi arbitar se imenuje ili bira po postupku predviđenom u čl. 8 do 11, koji je primijenjen prilikom imenovanja ili izbora arbitra koji se zamijenjuje. Ovaj postupak se primjenjuje čak i kada je stranka propustila da koristi svoje pravo da imenuje arbitra ili da učestvuje u imenovanju arbitra koji treba da bude zamijenjen.

Ako na zahtjev stranke ocijeni da bi s obzirom na izuzetne okolnosti slučaja bilo opravdano da se stranki uskrati pravo da imenuje zamjenika arbitra, Predsjedništvo može, pošto pruži mogućnost strankama i preostalim arbitrima da iznesu svoje stavove, da imenuje zamjenika arbitra.

Ponavljanje rasprave u slučaju zamijene arbitra

Član 15

Ako je jedan arbitar zamijenjen, postupak se nastavlja od one faze u kome je arbitar koji je zamijenjen prestao da obavlja svoju dužnost, osim ako arbitražni tribunal ne odluči drugačije.

Isključenje odgovornosti

Član 16

Stranke se odriču u mjeri u kojoj je to dopušteno mjerodavnim pravom svih zahtjeva protiv arbitara, Predsjedništva i Sekretarijata, kao i bilo kog lica koje je imenovao arbitražni tribunal, zasnovanih na činjenju ili propuštanju u vezi sa arbitražom osim u slučaju namjerno preduzetih nedozvoljenih radnji.

DIO III

Arbitražni postupak

Opšte odredbe

Član 17

Ako ovim Pravilima nije drugačije predviđeno, arbitražni tribunal može da sprovede postupak na način koji smatra cjelishodnim, pod uslovom da se sa strankama postupa jednako i da je u odgovarajućoj fazi postupka svakoj stranci data odgovarajuća mogućnost da iskoristi svoja prava i da iznese svoje predloge. Arbitražni tribunal, u vršenju svog diskrecionog prava, sprovodi postupak na

način da se izbjegavaju nepotrebna odugovlačenja i troškovi i obezbeđuje pravičan i efikasan postupak rješavanja spora između stranaka.

U najkraćem roku pošto je konstituisan i pošto pozove stranke da izlože svoje stavove, arbitražni tribunal ustanovljava okvirni vremenski plan odvijanja arbitraže. Arbitražni tribunal može u svako doba da produži ili skрати svaki rok predviđen ovim Pravilima ili rok o kome su se stranke sporazumijele pošto je pozvao stranke da izlože svoje stavove.

Ako to zatraži jedna od stranaka u odgovarajućoj fazi postupka, arbitražni tribunal održava raspravu radi saslušanja svjedoka, uključujući i saslušanje vještaka kao svjedoka, ili radi toga da stranke usmeno iznesu svoje stavove. Ako takvog zahtjeva nema, arbitražni tribunal odlučuje da li će održati raspravu ili će postupak voditi na osnovu isprava i druge procesne građe.

Sve dopise koje upućuje arbitražnom tribunalu stranka upućuje i svim drugim strankama. Ona ih upućuje istovremeno, osim ako je tribunal dozvolio nešto drugo, ukoliko mu to dopušta mjerodavno pravo.

Arbitražni tribunal može, na zahtjev stranke, dozvoliti da se jedno ili više trećih lica pridruži postupku u svojstvu stranke, pod uslovom da su ta lica ugovorne strane u arbitražnom sporazumu, osim ako arbitražni tribunal ne nađe, pošto omogućiti svakoj stranci, uključujući i treće lice ili lica koja treba da se pridruže da se o tome izjasne, da pridruživanje ne treba da bude dopušteno zbog štete koju bi nanijelo jednoj od stranaka.

Arbitražni tribunal može donijeti jednu jedinstvenu odluku ili više odluka u odnosu na sve stranke koje su tako bile uključene u arbitražu.

Mjesto arbitraže

Član 18

Ukoliko stranke nisu prethodno sporazumno odredile mjesto arbitraže, odrediće ga arbitražni tribunal vodeći računa o okolnostima slučaja. Smatra se da je arbitražna odluka donijeta u mjestu arbitraže.

Arbitražni tribunal može da se sastane radi vijećanja u svakom mjestu koje smatra odgovarajućim. Ako se stranke nisu drugačije sporazumijele, arbitražni tribunal može takođe da se sastane u svakom mjestu koje smatra odgovarajućim i u drugom cilju, uključujući i održavanje usmene rasprave.

Jezik

Član 19

Ako se stranke nisu drugačije sporazumijele, arbitražni tribunal odmah pošto je imenovan utvrđuje jezik ili jezike na kojima će se voditi postupak. Takvo utvrđivanje se odnosi na tužbu, odgovor na tužbu i na sve ostale podneske, a ako se održava usmena rasprava, takođe i na jezik ili jezike na kojima će se ta rasprava voditi.

Arbitražni tribunal može da odredi da sve isprave priložene uz tužbu ili odgovor na tužbu i sve dodatne isprave i prilozi podnijeti u toku postupka koji su predati na izvornom jeziku moraju da budu prevedeni na jezik ili jezike koje su stranke ugovorile ili koje je odredio arbitražni tribunal.

Tužba

Član 20

Tužilac, u roku koji odredi arbitražni tribunal upućuje tužbu u pisanom obliku tuženom i svakom od arbitara. Tužilac može da odluči da se njegovo obavještenje o arbitraži predviđeno u članu 3 smatra za tužbu, ukoliko ono ispunjava i uslove predviđene stavovima od 2 do 4 ovog člana.

Tužba sadrži sledeće podatke:

- (a) imena i podatke za kontaktiranje stranaka;
- (b) činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtjev;
- (c) sporna pitanja;
- (d) tužbeni zahtjev;
- (e) pravni osnov ili argumente u prilog tužbe.

Uz tužbu se prilaže primjerak ugovora ili drugog pravnog akta iz koga ili u vezi sa kojim je spor nastao, kao i arbitražnog sporazuma.

Uz tužbu se, ukoliko je to moguće, prilažu sve isprave i drugi dokazi na koje se tužilac oslanja, ili se na njih u tužbi poziva.

Odgovor na tužbu

Član 21

U roku koji odredi arbitražni tribunal, tuženi upućuje tužiocu i svakom od arbitara pismeni odgovor na tužbu. Tuženi može da odluči da se njegov odgovor na obavještenje o arbitraži predviđen u članu 4 smatra za odgovor na tužbu, ukoliko on ispunjava uslove predviđene u stavu 2 ovog člana.

Tuženi u odgovoru na tužbu odgovara na navode tužbe iz čl. 20 st.2 tač. b, c, d i e. Uz odgovor na tužbu se, ukoliko je to moguće, prilažu sve isprave i drugi dokazi na koje se tuženi oslanja, ili se na njih u tužbi poziva.

U odgovoru na tužbu ili u kasnijoj fazi arbitražnog postupka, ako arbitražni tribunal odluči da okolnosti opravdavaju takvo odlaganje, tuženi može da podnese protivtužbu ili zahtjev za prebijanje pod uslovom da je arbitražni tribunal za njih nadležan.

Izmijene tužbe ili odgovora na tužbu

Član 22

U toku arbitražnog postupka stranka može izmijeniti ili dopuniti tužbu ili odgovor na tužbu, uključujući i protivtužbu ili zahtjev za prebijanje, osim u slučaju kad arbitražni tribunal smatra da nije cjelishodno da dopusti takve izmijene i dopune zbog toga što su podnijete sa zakašnjenjem ili bi mogle prouzrokovati štetu ostalim strankama ili zbog drugih okolnosti.

Tužba ili odgovor na tužbu, uključujući protivtužbu ili zahtjev za prebijanje, ne mogu da se izmijeniti dopune na takav način da ta izmijenjena i dopunjena tužba i odgovor na tužbu prekorače granice nadležnosti arbitražnog tribunala.

Prigovori nenadležnosti arbitražnog tribunala

Član 23

Arbitražni tribunal je ovlašćen da odlučuje o sopstvenoj nadležnosti uključujući i odlučivanje o svakom prigovoru u pogledu postojanja ili punovažnosti arbitražnog sporazuma. U tom cilju arbitražna klauzula koja je sastavni dio nekog ugovora smatra se sporazumom koji je nezavisan od ostalih odredaba tog ugovora. Odluka arbitražnog tribunal kojom se utvrđuje ništavost takvog ugovora ne povlači automatski i ništavost arbitražne klauzule.

Prigovor nenadležnosti arbitražnog tribunala podnosi se najkasnije u odgovoru na tužbu ili, ako je riječ o protivtužbi ili zahtjevu za prebijanje, u odgovoru na protivtužbu ili na zahtjev za prebijanje. Činjenica da je stranka imenovala arbitra ili učestvovala u njegovom imenovanju ne lišava je prava da podnese takav prigovor. Prigovor da je arbitražni tribunal prekoračio granice svojih ovlašćenja podnosi se čim predmet za koji se tvrdi da prelazi granice njegovih ovlašćenja bude iznjet tokom arbitražnog postupka. Arbitražni tribunal može u oba slučaja da dozvoli i zakasneli prigovor ako smatra da je do zakašnjenja došlo iz opravdanih razloga.

Arbitražni tribunal može da rješava o prigovoru predviđenom u stavu 2 ovog člana kao o prethodnom pitanju ili u odluci o suštini spora.

Arbitražni tribunal može da nastavi arbitražni postupak i da donese arbitražnu odluku bez obzira na to što se pred redovnim sudom vodi postupak kojim se osporava njegova nadležnost.

Dalji pisani podnesci

Član 24

Arbitražni tribunal odlučuje koje pisane podneske, osim tužbe i odgovora na tužbu, stranke treba ili mogu da mu podnesu i utvrđuje rok za njihovo upućivanje.

Rokovi

Član 25

Rokovi koje odredi arbitražni tribunal za upućivanje pisanih podnesaka (uključujući tužbu i odgovor na tužbu) ne bi trebalo da budu duži od 45 dana. Međutim, arbitražni tribunal može da produži rokove ako nađe da je takvo produženje opravdano.

Privremene mjere

Član 26

Arbitražni tribunal može, na zahtjev stranke, da odredi privremene mjere.

Privremena mjera je bilo koja vremenski ograničena mjera kojom arbitražni tribunal u svako doba prije donošenja arbitražne odluke kojom se konačno rješava spor nalaže stranci:

- (a) da održi ili ponovo uspostavi status quo dok se spor konačno ne riješi;
- (b) da preduzme radnju koja bi spriječila nastupanje neposredne ili neizbježne štete ili štete samom arbitražnom postupku, ili da se uzdrži od radnje koja bi mogla prouzrokovati takvu štetu;
- (c) da obezbjedi način za očuvanje sredstava iz kojih bi se kasnija arbitražna odluka mogla izvršiti; ili
- (d) da sačuva dokaz koji može biti značajan i bitan za rješavanje spora.

Stranka koja zahtijeva privremenu mjeru na osnovu stava 2, tač. a, b, c mora da pred arbitražnim tribunalom dokaže:

- (a) da postoji vjerovatnoća da će, ako se mjera ne odredi, nastupiti šteta koja se ne može nadoknaditi na odgovarajući način arbitražnom odlukom o naknadi štete i da takva šteta znatno premašuje štetu koju će vjerovatno pretrpjeti stranka protiv koje je uperena privremena mjera ako se mjera odredi; i
- (b) da postoji osnovana mogućnost da će uspjeti u svom zahtjevu koji se odnosi na suštinu spora.

Odluka u tom pogledu ne utiče na slobodu ocjene arbitražnog tribunala prilikom donošenja bilo koje kasnije odluke.

U pogledu zahtjeva za privremenu mjeru iz stava 2 tačka d uslovi predviđeni u st. 3 tač. a i b primijenjuju se samo u mjeri u kojoj arbitražni tribunal to smatra cjelishodnim.

Arbitražni tribunal može na zahtjev bilo koje stranke ili u izuzetnim okolnostima, na sopstvenu inicijativu pod uslovom da prethodno obavijesti stranke promjeniti, obustaviti ili ukinuti privremenu mjeru koju je odredio.

Arbitražni tribunal može zahtijevati da stranka koja zahtijeva privremenu mjeru položi odgovarajuće obezbeđenje u vezi sa tom mjerom.

Arbitražni tribunal može od svake stranke zahtijevati da ga odmah obavijesti o svim bitnim promjenama okolnosti na osnovu kojih je podnijet zahtjev za određivanje privremene mjere ili na osnovu kojih je ona određena.

Stranka koja zahtijeva privremenu mjeru može biti odgovorna za sve troškove i štetu koju je mjera prouzrokovala bilo kojoj stranci ako arbitražni tribunal kasnije odluči da u datim okolnostima mjera nije trebalo da bude određena. Arbitražni tribunal može dosuditi naknadu takvih troškova i štete u svako doba u toku postupka.

Zahtjev za privremenu mjeru koji stranka podnese redovnom sudu ne smatra se nespojivim sa arbitražnim sporazumom niti se smatra odricanjem od tog sporazuma.

Dokazi

Član 27

Svaka stranka snosi teret dokazivanja činjenica na kojima zasniva svoju tužbu ili odgovor na tužbu.

Stranke mogu predložiti bilo koje lice da kao svjedok, uključujući i vještaka u svojstvu svjedoka, pred arbitražnim tribunalom da iskaz o bilo kom faktičkom ili stručnom pitanju bez obzira da li je to lice stranka u arbitražnom postupku ili je na bilo koji način povezano sa strankom. Ako arbitražni tribunal nije naložio nešto drugo, iskazi svjedoka, uključujući i vještake u svojstvu svjedoka, mogu se dati u obliku pismena koje su ta lica potpisala.

U svako doba tokom arbitražnog postupka arbitražni tribunal može zahtijevati da stranke podnesu dodatne dokaze u roku koji sam odredi.

Arbitražni tribunal odlučuje o dopuštenosti, značaju i dokaznoj snazi podnijetih dokaza.

Usmena rasprava

Član 28

U slučaju održavanja usmene rasprave arbitražni tribunal blagovremeno obaviještava stranke o datumu, vremenu i mjestu održavanja rasprave.

Svjedoci, uključujući i vještake u svojstvu svjedoka, mogu se saslušavati pod uslovima i na način koji utvrdi arbitražni tribunal.

Rasprava je nejavna, osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele. Arbitražni tribunal može da zahtijeva da se svjedok ili svjedoci, uključujući vještake u svojstvu svjedoka udalje za vrijeme davanja iskaza drugih svjedoka, osim ako je svjedok, uključujući i vještaka u svojstvu svjedoka stranka u arbitražnom postupku.

Arbitražni tribunal može naložiti da se svjedoci, uključujući i vještaka u svojstvu svjedoka, ispituju putem sredstava telekomunikacija koja ne zahtijevaju njihovo fizičko prisustvo na raspravi (videokonferencija).

Vještaci koje imenuje arbitražni tribunal

Član 29

Arbitražni tribunal posle konsultacije sa strankama, može da imenuje jednog ili više nezavisnih vještaka da mu podnesu pismeni izvještaj o pojedinim pitanjima koja bude odredio. Primjerak naloga vještaku ustanovljen od strane arbitražnog tribunala upućuje se strankama.

Prije nego što prihvati imenovanje vještak podnosi arbitražnom tribunalu i strankama opis svojih kvalifikacija i izjavu o nepristrasnosti i nezavisnosti.

Stranke obaviještavaju arbitražni tribunal u roku koji im on odredi da li imaju bilo kakav prigovor koji se odnosi na vještakove kvalifikacije i njegovu nepristrasnost ili nezavisnost.

Arbitražni tribunal odlučuje u najkraćem roku da li prihvata te prigovore. Pošto je vještak imenovan, stranka može prigovoriti njegovim kvalifikacijama, nepristrasnosti ili nezavisnosti samo na osnovu razloga za koje je doznala po izvršenom imenovanju. Arbitražni tribunal u najkraćem roku odlučuje koje mjere treba preduzeti.

Stranke pružaju vještaku sve relevantne informacije ili mu stavljaju na uvid važne isprave i robu koje on od njih zatraži. Arbitražni tribunal odlučuje o svakoj nesaglasnosti između stranke i vještaka u pogledu osnovanosti takvih zahtjeva.

Po prijemu izvještaja vještaka arbitražni tribunal upućuje primjerak izvještaja strankama i daje im mogućnost da se o njemu pismeno izjasne. Stranke imaju pravo da pregledaju svaku ispravu na koju se pozvao vještak u svom izvještaju.

Pošto je podnio izvještaj, vještak se na zahtjev stranke može saslušati na raspravi, a na kojoj stranke mogu da prisustvuju i na kojoj mogu da postavljaju pitanja vještaku. Svaka stranka može da dovede na raspravu vještake u svojstvu svjedoka u cilju svjedočenja o spornim pitanjima. Na taj postupak primjenjuju se odredbe iz člana 28 ovih Pravila.

Propuštanje stranaka

Član 30

Ako u roku koji je određen ovim Pravilima ili od strane arbitražnog tribunala bez navođenja opravdanih razloga:

(a) tužilac propusti da podnese tužbu, arbitražni tribunal nalaže okončanje arbitražnog postupka, osim ako ima preostalih pitanja o kojima bi trebalo da se odluči, a arbitražni tribunal smatra za cjelishodno da o njima odluči;

(b) tuženi propusti da podnese odgovor na obavještenje o arbitraži ili odgovor na tužbu, arbitražni tribunal nalaže da se postupak nastavi i neće smatrati samo na osnovu tog propuštanja da tuženi priznaje navode tužioca - (odredbe ove tačke takođe se primjenjuju na tužiočevo propuštanje da podnese odgovor na protivtužbu ili na zahtjev za prebijanje).

Ako jedna od stranaka, premda valjano obaviještena prema ovim Pravilima, ne dođe na raspravu bez navođenja opravdanih razloga, arbitražni tribunal može da nastavi arbitražni postupak.

Ako jedna od stranaka, pošto ju je arbitražni tribunal pozvao da podnese dodatne dokaze, to ne učini u utvrđenom roku bez navođenja opravdanih razloga, arbitražni tribunal može da donese odluku na osnovu dokaza kojima raspolaže.

Zaključenje usmene rasprave

Član 31

Arbitražni tribunal može da zatraži od stranaka da se izjasne da li imaju još predloga u pogledu izvođenja nekog dokaza, saslušanja svjedoka ili podnošenja podnesaka, a ako nemaju, može da zaključi usmenu raspravu.

Arbitražni tribunal može, ako to smatra neophodnim zbog izuzetnih okolnosti da odluči na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev stranke da ponovo otvori usmenu raspravu u svako doba prije donošenja arbitražne odluke.

Odricanje od prava na prigovor

Član 32

Propuštanje stranke da odmah prigovori da nije postupano po nekoj odredbi ovih Pravila ili nekom uslovu iz arbitražnog sporazuma smatra se odricanjem od prava te stranke na takav prigovor, osim ako stranka dokaže da je propuštanje da se prigovori s obzirom na okolnosti bilo opravdano.

DIO IV

Arbitražna odluka

Odluke

Član 33

U slučaju kada postoji više arbitara, arbitražni tribunal donosi arbitražnu odluku i druge odluke većinom glasova.

Što se tiče procesnih pitanja ako se ne postigne većina ili kada arbitražni tribunal na to ovlasti predsjedavajućeg arbitra, on može sam da odluči, s tim da arbitražni tribunal može da preispita tu odluku.

Forma i dejstvo arbitražne odluke

Član 34

Arbitražni tribunal može donijeti odvojene arbitražne odluke o različitim pitanjima u različito vrijeme.

Sve arbitražne odluke se donose u pisanom obliku, konačne su i obavezujuće za stranke. Stranke izvršavaju bez odlaganja svaku arbitražnu odluku.

Arbitražni tribunal obrazlaže arbitražnu odluku, osim ako su se stranke sporazumjele da obrazloženje nije potrebno.

Arbitražna odluka mora da bude potpisana od strane arbitara i da sadrži datum kada je donijeta sa naznačenjem mjesta arbitraže. U slučajevima u kojima je bilo više arbitara, a neki od njih ne potpiše odluku, u arbitražnoj odluci se navodi razlog za izostanak potpisa.

Arbitražna odluka može da se objavi uz pristanak svih stranaka ili kada se otkrivanje zahtijeva od stranke zbog neke njene zakonske obaveze, radi zaštite ili vršenja nekog prava ili u vezi sa postupkom pred državnim sudom ili nekim drugim nadležnim organom.

Arbitražni tribunal upućuje Sekretarijatu dovoljan broj primjeraka arbitražne odluke koju su arbitri potpisali.

Sekretarijat dostavlja svakoj stranci po jedan primjerak arbitražne odluke. Dostavljanje arbitražne odluke strankama može biti zadržano do potpune uplate arbitražnih troškova arbitražnom tribunalu i Arbitražnom sudu.

Mjerodavno pravo, amiable compositeur

Član 35

Arbitražni tribunal primijenjuje pravna pravila koja su stranke odredile kao mjerodavna za suštinu spora. Ako stranke nisu odredile mjerodavna pravila, arbitražni tribunal primijenjuje pravo koje smatra odgovarajućim.

Arbitražni tribunal odlučuje kao posrednik (amiable compositeur) ili po pravičnosti (ex aequo et bono), samo ako su ga stranke na to izričito ovlastile.

Arbitražni tribunal odlučuje u skladu sa odredbama ugovora, ako ih ima, i uzima u obzir sve trgovinske običaje mjerodavne za taj posao.

Poravnanje i drugi razlozi za okončanje postupka

Član 36

Ako su se stranke prije donošenja arbitražne odluke saglasile da se poravnaju o predmetu spora, arbitražni tribunal donosi rješenje o okončanju postupka ili, ako to stranke zahtijevaju, a arbitražni tribunal prihvati, konstatuje poravnanje u obliku arbitražne odluke donijete na osnovu poravnanja. Arbitražni tribunal nije obavezan da obrazloži ovu odluku.

Ako prije donošenja arbitražne odluke, nastavak arbitražnog postupka postane nepotreban ili nemoguć iz bilo kog razloga, osim razloga navedenog u stavu 1 ovog člana, arbitražni tribunal obavještava stranke o svojoj namjeri da donese rešenje o okončanju postupka. Arbitražni tribunal je ovlašćen da donese takvo rješenje, osim ako ima preostalih pitanja o kojima bi trebalo da odluči i ako smatra celishodnim da o njima odluči.

Arbitražni tribunal upućuje Sekretarijatu primjerke rješenja o okončanju arbitražnog postupka ili primjerke arbitražne odluke donijete na osnovu poravnanja koje su arbitri potpisali. Odredbe čl. 34 st. 2, 4, 5, 6 i 7 primijenjuju se i na arbitražne odluke donijete na osnovu poravnanja.

Prije nego što je arbitražni tribunal konstituisan, Predsjedništvo može odlučiti da se arbitražni postupak okonča:

(a) kada tužilac povuče tužbu, osim ako se tuženi tome ne usprotivi, a Predsjedništvo ocijeni da tuženi ima opravdan interes da se donese konačna arbitražna odluka u sporu; ili

(b) kada se stranke sporazumiju o obustavi postupka ;

ili

(c) kada je nastavak postupka postao nepotreban ili nemoguć iz bilo kog drugog razloga.

Tumačenje arbitražne odluke

Član 37

U roku od 30 dana od prijema arbitražne odluke stranka može, obavijestivši o tome sve druge stranke i Sekretarijat, zahtijevati od arbitražnog tribunala da tumačenje arbitražne odluke.

Tumačenje se daje u pisanom obliku u roku od 45 dana od prijema zahtjeva. Tumačenje je sastavni dio arbitražne odluke i na njega se primjenjuju odredbe člana 34 stavova od 2 do 7.

Ispravka arbitražne odluke

Član 38

U roku od 30 dana od prijema arbitražne odluke stranka može, obavijestivši o tome sve druge stranke i Sekretarijat, zahtijevati od arbitražnog tribunala da ispravi svaku grešku u računanju, pisanju ili štampanju ili bilo koju drugu grešku ili propust slične prirode u tekstu arbitražne odluke. Ako ocijeni da je takav zahtjev opravdan, arbitražni tribunal ispravlja odluku u roku od 45 dana od prijema zahtjeva.

Arbitražni tribunal može na sopstvenu inicijativu da izvrši takve ispravke u roku od 30 dana od dostavljanja odluke.

Ispravke se vrše u pisanom obliku i čine sastavni dio arbitražne odluke. Na ispravke se primjenjuje član 34 stavovi od 2 do 7.

Dopunska odluka

Član 39

U roku od 30 dana od prijema rješenja o okončanju postupka ili arbitražne odluke, stranka može, obavještavajući o tome druge stranke i Sekretarijat da zatraži od arbitražnog tribunala da donese arbitražnu odluku ili dopunsku arbitražnu odluku o zahtjevima koji su iznijeti u toku arbitražnog postupka, ali o kojima arbitražni tribunal nije odlučio.

Ako arbitražni tribunal smatra da je zahtjev za donošenje arbitražne odluke ili dopunske arbitražne odluke opravdan, on donosi arbitražnu odluku ili dopunjava svoju arbitražnu odluku u roku od 60 dana od prijema zahtjeva. Arbitražni tribunal može produžiti, ukoliko je to potrebno, rok u okviru koga treba da donese arbitražnu odluku.

Odredbe iz člana 34 st. 2 do 7 primjenjuju se i na takvu arbitražnu odluku ili dopunsku arbitražnu odluku.

Definicija troškova

Član 40

Arbitražni tribunal odlučuje o troškovima arbitraže u konačnoj arbitražnoj odluci i ako to smatra cjelishodnim, u svakoj drugoj odluci.

Izraz „troškovi” obuhvata:

- (a) naknade za rad članova arbitražnog tribunala, posebno navedene za svakog arbitra i koje utvrđuje sam arbitražni tribunal u skladu sa članom 41 ovih Pravila, u granicama utvrđenim tarifom;
- (b) razumne putne i ostale troškove arbitara;
- (c) razumne troškove vještačenja i drugih pomoćnih radnji koje je naložio arbitražni tribunal;
- (d) razumne putne i druge troškove svjedoka u obimu do koga su odobreni od strane arbitražnog tribunala;
- (e) troškove zastupanja i druge troškove stranaka načinjene u vezi sa arbitražom, u mjeri u kojoj arbitražni tribunal procijeni da je njihov iznos razuman;
- (f) administrativne troškove Arbitražnog suda;
- (g) svaki porez na dodatu vrijednost, nametnut na troškove naznačene pod (a) do (f).

Kada je u pitanju tumačenje, ispravka ili dopuna odluke prema čl. 37, 38 i 39, arbitražni tribunal može da naplati troškove koji su predviđeni u stavu 2 u tačkama od b do g, ali ne i dodatne naknade za rad arbitara.

Naknade za rad i troškovi arbitara i administrativni troškovi Arbitražnog suda

Član 41

Arbitri imaju pravo na naknadu za rad i naknadu troškova u skladu sa članom 40 stav 2 tač. a i b, a Arbitražni sud ima pravo na naknadu administrativnih troškova u skladu sa članom 40 stav 2 tačka f. Svi ovi iznosi su utvrđeni u zavisnosti od visine vrijednosti spora. Vrijednost spora konačno utvrđuje arbitražni tribunal na osnovu svog diskrecionog ovlašćenja. Iznos naknade za rad arbitražnog tribunala i iznos naknada administrativnih troškova obračunava se u skladu sa Tarifom arbitražnih troškova iz Aneksa III. Ukoliko u postupku učestvuje više od dvije stranke, za svaku dodatnu stranku obračunava se uvećanje administrativnih troškova Arbitražnog suda za 10% i uvećanje iznosa naknade za rad arbitara za 10%.

Bruto iznos naknade za svakog arbitra obračunava se tako što predsjedniku pripada 40%, a svakom koarbitru pripada 30% od ukupnog iznosa naknade utvrđene u granicama Tarife naknada za rad arbitara.

Ako je arbitražni postupak prijevremeno okončan, arbitražni tribunal na osnovu svojih diskrecionih ovlašćenja može umanjiti troškove u skladu sa dostignutom fazom postupka.

Ako vrijednost spora nije naznačena u tužbi ili protivtužbi, Sekretarijat ili arbitražni tribunal, zavisno od slučaja, može odrediti predujam arbitražnih troškova na osnovu svog diskrecionog prava.

Stranke su solidarno odgovorne arbitražnom tribunalu za plaćanje troškova arbitražnog postupka, nezavisno od bilo kakvog zahtjeva za refundiranje koji jedna stranka ima prema drugoj.

Prilikom podnošenja obavještenja o arbitraži ili tužbe, protivtužbe ili zahtjeva za prebijanje, stranka u pitanju dužna je da položi Sekretarijatu iznos na ime registracionih troškova.

Raspodjela troškova

Član 42

Troškove arbitraže snosi u načelu stranka ili stranke koje su izgubile spor. Ipak, arbitražni tribunal može da raspodjeli te troškove između stranaka ako utvrdi da je takva raspodjela cjelishodna s obzirom na okolnosti slučaja.

Arbitražni tribunal u konačnoj arbitražnoj odluci ili, ukoliko smatra cjelishodnim, u svakoj drugoj odluci, određuje iznos koji jedna stranka treba da plati drugoj kao rezultat odluke o raspodjeli troškova.

Polaganje naknadnog predujma troškova

Član 43

Uz predujam arbitražnih troškova koji je tužilac uplatio Arbitražnom sudu u skladu sa članom 3 stav 6 ovih Pravila i predujam arbitražnih troškova koji je tuženi uplatio Arbitražnom sudu u skladu sa članom 4 stav 5 ovih Pravila, arbitražni tribunal tokom postupka može zahtijevati da stranke polože dodatne iznose predujma arbitražnih troškova, naročito u slučaju povećanja vrijednosti spora usled uvećanja iznosa zahtjeva iz tužbe ili protivtužbe radi pokrivanja troškova svjedoka, vještaka, prevođenja i slično.

Ako predujmi čije se polaganje naknadno zahtijeva nisu u cjelini uplaćeni u roku od 30 dana od prijema zahtjeva, arbitražni tribunal obavještava stranke o tome kako bi jedna ili više njih mogle da izvrše zahtijevanu uplatu. Ako uplate ne budu izvršene ni u naknadnom roku, koji ne može biti duži od 30 dana od isteka prethodnog roka, arbitražni tribunal će smatrati da je vrijednost spora nepromijenjena i tražena procesna radnja neizvodljiva, a ukoliko smatra opravdanim, može naložiti obustavljanje ili okončanje arbitražnog postupka.

Posle donošenja rešenja o okončanju postupka ili konačne arbitražne odluke, arbitražni tribunal polaže račun strankama o korišćenju primljenih predujmova. Stranke imaju pravo na povraćaj neutrošenog ostatka.

Stupanje na snagu

Član 44

Ova Pravila stupaju na snagu danom donošenja.

Broj: 010- 1625

Podgorica, 11.11.2015. godine

SKUPŠTINA PRIVREDNE KOMORE CRNE GORE

Predsjednik

Vojo Banović

Aneks I

Model arbitražne klauzule

Svaki spor, neslaganje ili potraživanje koje proističe iz ili je u vezi sa ovim ugovorom ili povreda, prestanak ili pravno nevaženje istog biće riješeni putem arbitraže u skladu sa Arbitražnim Pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore.

Napomena: Stranke treba da razmotre da dodaju sljedeće:

- (a) broj arbitara će biti... [jedan ili tri];
- (b) mjesto održavanja arbitražnog postupka će biti ...;
- (c) jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku će biti ...

Aneks II

Model izjave o nezavisnosti u skladu sa članom 11 Pravila

Ukoliko nema okolnosti koje treba objaviti: Ja sam nepristrasan i nezavisan od svake od stranaka i namjeravam da tako i ostane. Po mojim najboljim saznanjima, ne postoje okolnosti u prošlosti ili sadašnjosti koji će vjerovatno dovesti do opravdane sumnje u moju nepristrasnost ili nezavisnost. Ja ću odmah obavijestiti stranke i druge arbitre o tim okolnostima koje mogu naknadno tokom ove arbitraže doći na moju pažnju.

Ukoliko ima okolnosti koje treba objaviti: Ja sam nepristrasan i nezavisan od svake od stranaka i namjeravam da tako i ostane. U prilogu je izjava u skladu sa članom 11 Arbitražnih pravila UNCITRAL-a (a) prošlom i sadašnjom profesionalnom, poslovnom i drugom odnosu sa strankama i (b) bilo kojim drugim relevantnim okolnostima. [Uključiti izjavu.] Potvrđujem da te okolnosti ne utiču na moju nezavisnost i nepristrasnost. Ja ću odmah obavijestiti stranke i druge arbitre o takvim odnosima ili okolnostima koje mogu naknadno doći na moju pažnju tokom ove arbitraže.

Napomena: Svaka stranka može razmotriti da zatraži od arbitra sljedeći dodatak izjave o nezavisnosti:

Potvrđujem, na osnovu informacija koje su mi trenutno dostupne, da mogu posvetiti vrijeme koje je potrebno da se sprovede ova arbitraža marljivo, efikasno i u skladu sa rokovima u Pravilima.

Aneks III

Tarifa arbitražnih troškova

Taksa za registraciju

Član 1

Taksa za registraciju iznosi 200 EUR i nepovratna je.

Taksa za registraciju je uključena u administrativne troškove Arbitražnog suda iz člana 3 ovog Dodatka.

Taksa za registraciju se računa u dio predujma koji plaća tužilac u skladu sa članom 41 ovih Pravila.

Naknada za arbitražni tribunal

Član 2

Sekretarijat određuje visinu naknade za arbitra pojedinca na osnovu skale iz tabele A.

Iznos ukupne nagrade za tročlani arbitražni tribunal određuje se u iznosu 250% iznosa, utvrđenog primijenom skale iz tabele A. Predsjedniku tribunala pripada nagrada u iznosu od 40% tako utvrđenog iznosa, a drugim arbitrima od 30%. Sekretarijat, poslije savjetovanja sa arbitražnim tribunalom, može da odredi primjenu drugačijeg procenta diobe unutar tribunala. Ako u predmetu odlučuje tribunal e u sastavu od više od tri arbitara, za svakog daljeg arbitra ukupan iznos nagrade iz Tabele A se povećava za faktor 0,5, a o diobi nagrade unutar tribunala odlučuje Sekretarijat, poslije savjetovanja sa vijećem.

Vrijednost spornog predmeta se određuje kao zbir vrijednosti svih tužbenih zahtjeva i zahtjeva protivtužbi. Isto važi i za prigovore kompenzacije, sem ako njihovo razmatranje ne predstavlja bitno povećanje posla. Kada vrijednost spornog predmeta nije moguće utvrditi, prilikom određivanja visine naknade arbitražnom tribunalu Sekretarijat uzima u obzir sve relevantne okolnosti predmeta.

Prilikom određivanja visine naknade arbitražnom tribunalu Sekretarijat uzima u obzir brižljivost i efikasnost arbitara, obim obavljenog posla, kompleksnost predmeta, efikasnost toka postupka i blagovremenost donošenja arbitražne odluke. U izuzetnim slučajevima Sekretarijat može da odstupa od iznosa koji proizilazi iz Tabele A.

Administrativni troškovi Arbitražnog suda

Član 3

Sekretarijat određuje administrativne troškove Arbitražnog suda na osnovu Tabele B.

Vrijednost spornog predmeta se određuje kao zbir vrijednosti svih tužbenih zahtjeva i zahtjeva protivtužbi. Isto važi i za prigovore kompenzacije, sem ako njihovo razmatranje ne predstavlja bitno povećanje posla. Kada vrijednost spornog predmeta nije moguće utvrditi, Sekretarijat prilikom određivanja visine administrativnih troškova Arbitražnog suda uzima u obzir sve relevantne okolnosti predmeta.

U izuzetnim slučajevima Sekretarijat može da odstupa od iznosa koji proizilazi iz Tabele B.

Troškovi arbitražnog tribunala i Arbitražnog suda

Član 4

Pored naknade za arbitražni tribunal i administrativnih troškova Arbitražnog suda, Sekretarijat određuje i visinu iznosa za pokrivanje razumnih troškova koji su nastali svakom od arbitara i Arbitražnog suda

Troškovi arbitražnog tribunala mogu da uključuju i naknade i troškove za vještake koje postavlja arbitražni tribunal.

Arbitražni sud usvaja smjernice za obračunavanje troškova arbitražnog tribunala koje su namijenjene arbitrima.

Tabela A: Naknade za rad arbitara

Vrijednost spora u EUR	Iznos troškova u EUR
od 5.000	550
od 5.000 - 10.000	550 + 10% na iznos preko 5.000
od 10.001 - 20.000	1.050 + 7% na iznos preko 10.000
od 20.001 - 50.000	1.750 + 5% na iznos preko 20.000
od 50.001 - 100.000	3.250 + 3,5 na iznos preko 50.000
od 100.001 - 500.000	5.000 + 2% na iznos preko 100.000
od 500.001 - 1.000.000	13.000 + 1,1% na iznos preko 500.000
od 1.000.001 - 2.000.000	18.500 + 0,61% na iznos preko 1.000.000
od 2.000.001 - 5.000.000	24.600 + 0,25% na iznos preko 2.000.000
od 5.000.001 - 10.000.000	32.100 + 0,23% na iznos preko 5.000.000
od 10.000.001 -20.000.000	43.600 + 0,12% na iznos preko 10.000.000
preko 20.000.000	55.600 + 0,02% na iznos preko 20.000.000

Ako u predmetu odlučuje tribunal trojice arbitara, iznos nagrade za rad arbitara se povećava za faktor 2,5, a raspodjela nagrade između predsjednika tribunala i koarbitara shodno članu 2 iznosi 40% - 30% - 30%. Ako u predmetu odlučuje tribunal u sastavu od više od tri arbitara, za svakog daljnjeg arbitra ukupan iznos nagrade iz Tabele A se povećava za faktor 0,5, a o diobi nagrade unutar tribunala odlučuje predsjedništvo.

Tabela B: Administrativni troškovi Arbitraže

Vrijednost spora u EUR	Iznos troškova u EUR
do 5.000	350
od 5.001 - 10.000	350 + 6% na iznos preko 5.000
od 10.001 - 20.000	650 + 4,5% na iznos preko 10.000
od 20.001 - 50.000	1.100 + 2% na iznos preko 20.000
od 50.001 - 100.000	1.700 + 1,6% na iznos preko 50.000
od 100.001 - 500.000	2.500 + 1% na iznos preko 100.000
od 500.001 - 1.000.000	6.500 + 0,4% na iznos preko 500.000
od 1.000.001 - 2.000.000	8.500 + 0,2% na iznos preko 1.000.000
od 2.000.001 - 5.000.000	10.500 + 0,15% na iznos preko 2.000.000
od 5.000.001 - 10.000.000	15.000 + 0,1% na iznos preko 5.000.000
od 10.000.001 - 20.000.000	20.000 + 0,05% na iznos preko 10.000.000
preko 20.000.000	25.100 + 0,01% na iznos preko 20.000.000